

HAIDUCII ȘI BANDIȚII CARE AU TERORIZAT BUCUREȘTII

Docu-drame și mituri urbane
evocate de Dan-Silviu Boerescu,
însoțite de consemnări din presă

INTEGRAL

Colecția: **secretele bucureștilor**

Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOERESCU, DAN-SILVIU

Haiducii și bandiții care au terorizat Bucureștii /

Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2017

ISBN 978-606-8782-66-9

821.135.1

© INTEGRAL, 2017

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-8782-66-9

Cuprins

Haiduci, briganzi și tâlhari de altădată	7
Vedere crâncenă de pe Podul Calicilor	15
Pazvante Chioru cucerește Bucureștii. O poveste reală	25
Ultimii haiduci urbani:	
Ioniță Tunsu, Iorgu Serdaru, Grigore Pantazescu	35
Ioniță Tunsu, paracliserul răspopit	35
Iorgu Serdaru – tâlharul care l-a fascinat pe Eminescu și a făcut deliciul presei bucureștene	42
Grigore Pantazescu. Cum a fost furat tezaurul „Cloșca cu puii de aur”	50
Zdrelea și Mărunțelu sfidează polițaii	63
Banțele „Kalașnikov” vs. Comisarul Alimănescu	75
O poveste de la Gheorghe Dinică	75
Gică Cioc – „Balaurul” și rivalul său, „Hitler”	78
Petre Silberschmied – „Argintaru”	82
Voinescu & Cairo – Spargerea de la Banca Națională	84
Cazul ofițerilor ruși. Canalul și controversatul final de carieră	90

Banda lui Ioanid:

Neînțeleșul jaf al nomenclaturiștilor 97

Lămuriri bibliografice 135

Haiduci, briganzi și tâlhari de altădată

*E haiduc
Și e vestit
Andrii Popa
Cel voinic!*

Acest Andr(e)i Popa, căpetenie de haiduci de la începutul secolului XIX, pleacă peste Dunăre într-o expediție de recuperare a unor tinere femei răpite din Oltenia pentru a fi folosite ca sclave sexuale în haremurile unor înalți dregători otomani, poate chiar și în cel al Sultanului. Andrii Popa plecase după câteva zeci de fete nurlui, dar găsește peste 500 de „bucăți”, numai una și una. Intră, automat, într-o mare dilemă morală și estetică: *Pe care să le aleg? Nu mai bine le iau pe toate?* Sfătuindu-se cu ceilalți haiduci, chiar asta face: devastează seraiul, îi dă foc, după ce pune mâna pe toate lucrurile de valoare, și, în final, trece Dunărea înapoi cu tot inventarul uman, între 500 și 600 de suflete frumoase, dublate de trupuri așîșderea, femei cu cosițe brune sau blonde, ochi de foc, sâni îmbelșugați de doică și pânțecă binecuvântate, probabil foarte roditoare, calități pe care niciun aprig bărbat

al epocii nu avea cum să le ignore. Ajuns cu lotul acesta superb înapoi în Ungro-Vlahia, Andrii Popa și ceilalți lideri ai cetei de haiduci se reunesc pentru un *casting* competent și, după toate regulile artei, își aleg pentru ei pe cele mai frumoase foste cadâne, ca să le devină soațe legiuite. Mai apoi, vor coloniza cu copii frumoși legendarul sat Palilula, pe care povestea zice că l-ar fi fondat într-un loc tainic, ascuns de ochii obsedaților sexual osmanlâi, printre dealuri și păduri impenetrabile, funcționând ca un veritabil brâu natural al castității, extrem de necesar atunci când soții lor briganzi plecau cu zilele în deplasări de serviciu în scop de jaf.

După ce-și vor fi oprit pentru ei înșiși cele mai ochioase muieri, cum la noi, în ciuda îndelungatei conviețuiri cu suzeranii turci, poligamia de inspirație musulmană nu fusese, din păcate, niciodată legiferată, Andrii Popa & Cie. nu prea mai aveau ce face cu restul frumoaselor eliberate din greaua robie erotică. Ar fi fost o mare risipă să le dea drumul pur și simplu și să le lase de izbeliște în voia sorții nemiloase. S-au gândit că era musai să le facă un rost și să le găsească niște suflete miloase de creștini care să se pună chezași pentru ele în calea destinului până atunci potrivit. Așa că le-au scos la vânzare, organizând o licitație publică în scop marital. Ideea era că puteau fi achiziționate numai de cei care dovedeau că au numai gânduri serioase și se angajau ferm, în fața slujitorilor Domnului, să le ia de neveste, nicicum să le găsească întrebuințări, de slujnice sau țiitoare, bunăoară. Pentru a facilita aceste tranzacții și a contribui eficient la reintegrarea socială a bietelor femei cu care pașalele

rupseseră divanele iar briganzii eliberatori descheu-naseră laițele, Andrii Popa a hotărât să pună pe capul lor prețuri simbolice, în fapt niște tarife modice, pe care și le putea permite orice rumân de ispravă. Adicătelea nu cine știe ce pungi de galbeni, diamanticele sau „scule” (bijuterii) grele de aur, ci – după temeinica evaluare a fiecărei fete, de pe al cărei chip tocmai fusese smuls vălul islamic („hijabul”) – doar câte un cal tânăr de trei-patru ani (un bidiviu „învățat”, nu vreun mânz nărăvaș, totuși!), o flintă cu cremene, un hanger dichisit sau, chiar, o pereche de dulăi ciobănești de nădejde, adică elemente standard din inventarul curent al unui lotru cu față umană.

Fenomenul haiducesc, din punct de vedere istoric, presupune o mulțime de controversate interpretări, mai ales că, adesea, faptele menționate de cronici ajung la noi după câteva secole de „repovestire” populară și mitologizare folclorică. La un moment dat, devine foarte greu de făcut o distincție între elementele istorice concrete și cele fantastice, de basm. Memoria afectivă și subconștientul colectiv nu sunt tocmai cele mai pertinente instrumente de cercetare a vieții și operei unui personaj aflat la hotarul nestatornic dintre un tâlhar la drumul mare și un erou justițiar.

Noțiunea de „haiduc” acoperă o arie largă de asemenea personaje, care au acționat, în perioade istorice diferite, în toate provinciile istorice românești.

Convențional, se consideră că haiducii au existat în special în perioada 1560-1860 și au fost, sub forme diferite, contestatari ai sistemului social, ei acționând

deopotrivă asupra autorității statale (voievodul și, în mod particular, domnitorii fanarioți), regionale (sistemul polițienesc – „potera”) sau locale (boierii și arendașii), cât și împotriva autorităților imperiale (otomane – în cazul Munteniei și Moldovei sau habsburgice – în cazul Transilvaniei, dar și al Olteniei, de după pacea de la Passarowitz, în perioada 1718-1739).

În diferite epoci, faptele haiducilor au fost asociate fie cu brigandajul, fie cu justiția socială ad-hoc, de cele mai multe ori ajungând să fie romanțate, iar autorii lor transformați în veritabili eroi populari, de la Baba Novac la Iancu Jianu, sau de la Pinteza Viteazul la Andrii Popa ori, chiar, Tudor Vladimirescu (pandurii constituind un tip anume de haiduci moderni, un fel de miliție populară, interferând direct cu politica statală, adesea funcționând și ca influente grupări de mercenari). De altfel, de la acțiuni izolate ale unui grup restrâns de haiduci, o ceată care jefuia la drumul mare și se retrăgea imediat la adăpostul codrilor seculari, s-a ajuns, în timp, la formarea de mici armate, apte să declanșeze revoluții (cum au fost cele de la 1821 și, mai apoi, de la 1848, prin rolul jucat de faimosul Popa Șapcă).

Cert este că „haiducul” în sine a rămas în tradiția populară ca un tip de erou reprezentativ, cu o bogată semnificație istorică, reverberată și azi în subconștientul colectiv, generând un enorm capital de simpatie.

Termenul propriu-zis de *haiduc* provine din limba maghiară („hajduk” vine de la „hajto”; și în limba turcă